

UNESCO Chair
on Engineering
Education

نوآوری آموزشی

نظرسنجی تکمیلی کاغذی از دانشجویان

یکی از روش‌های آگاهی از میزان موفقیت آموزش‌های ارائه شده، نظرسنجی از دانشجویان است. این نظرسنجی‌ها، که از دیرباز مرسوم بوده است، در سال‌های اخیر اغلب به صورت برخط انجام می‌شود. بررسی‌های صورت گرفته نشان داده است که نتایج نظرسنجی‌های برخط به تنهایی نمی‌تواند معیاری برای آگاهی کامل از کیفیت آموزش‌های ارائه شده باشد. مسئولان و مدیران آموزش، با وجود در اختیار داشتن اطلاعات به دست آمده از نظرسنجی‌های برخط، اغلب از این گله دارند که از آنچه در برخی از دروس می‌گذرد، اطلاع چندانی ندارند.

دلایل متعددی برای این کاستی ارائه شده است. یکی از عواملی که از اعتبار این نظر سنجی‌ها می‌کاهد می‌تواند این باشد که دانشجویان اغلب نمی‌دانند چه قرار است به آنها آموزش داده شود، تا با مقایسه آن با آنچه در طول نیمسال در کلاس اتفاق افتاده؛ در مورد میزان موفقیت آموزش‌های ارائه شده، تصمیم بگیرند. یکی از راه‌های برطرف کردن این مشکل، ارائه راهنما یا «طرح درس» به دانشجویان، در ابتدای نیمسال است. طرح درسی که حاوی اطلاعات لازم، از جمله هدف‌های درس، سرخط مطالب هر جلسه، و سیاست‌ها و منابع درس باشد، ابزار خوبی را در اختیار دانشجویان قرار خواهد داد، تا بتوانند در پایان نیمسال در مورد میزان موفقیت آموزش‌های ارائه شده، نظرات صحیح‌تری ابراز نمایند. گرچه با این اقدام نتیجه نظرخواهی‌ها قابل اتکاتر خواهد شد، ولی مشکل میزان اعتبار نظرسنجی‌های برخط، به‌طور کامل مرتفع نخواهد شد.

به‌منظور کاهش این مشکل، فرم نظرخواهی برخط از دانشجویان، مورد بازنگری قرار گرفت (پیشنهاد آموزشی «بازنگری نظرسنجی برخط از دانشجویان»). در فرم اصلاح شده تعداد و نوع سوالات نظرسنجی به‌گونه‌ای تغییر کرد که بتواند اطلاعات بیشتری را در مورد نحوه ارائه درس، در اختیار استاد و مدیران آموزش قرار دهد. علاوه بر آن، یک فرم تکمیلی نظرسنجی نیز طراحی شده است (پیوست). این نظرخواهی تکمیلی را، که به صورت کاغذی انجام می‌شود، می‌توان به صورت تصادفی، حداقل در برخی از کلاس‌ها، یا برای دروسی که اطلاع کمی از نحوه ارائه آن در دست است، به اجرا گذاشت. این نظرخواهی را همچنین می‌توان در جلسه‌ای با حضور منتخبانی از دانشجویان، مثل اعضای فهرست تشویق دانشکده (پیشنهاد آموزشی «انتخاب دانشجویان برجسته با فهرست تشویق دانشکده»)، به اجرا گذاشت، و اطلاعات مورد نظر را، در مورد نحوه اجرای دروس، به دست آورد.

نظر به اینکه مستندسازی فرایند آموزش، و شفاف‌سازی نحوه ارائه دروس، از الزامات گذر موفقیت‌آمیز از فرایند ارزشیابی برنامه‌های آموزش مهندسی در دنیا و کشور ما می‌باشد؛ این نظرخواهی تکمیلی، با اطلاعات ارزشمندی که در مورد دروس، در اختیار مدیران و مسئولان آموزش قرار خواهد داد، قدمی مؤثر در راستای تأمین این نیاز خواهد بود.

ح. م. اردیبهشت ۱۳۹۶